

Arkadij Dragomoščenko

OPLIĆALE STVARI

1.

Sada to nema nikakav značaj, bez obzira na to
što je još pre minut čak i pravac pogleda,
kako se činilo, obećavao granice stvari
što narušava ustrajno
predstave o prostoru. Stvar se sastoji
od sumnje u to da se značenje reči
koje joj je pridodato, u perspektivi sliva
s nestajanjem smisla. Na primer: prašine
što je prevukla površ stola,
ili sagorele šibice, ili zarđale čiode,
što se bog zna kad ugnezdila u prozorski okvir.

Između zenice, palca na desnoj ruci,
i onoga što, sporo ispuštajući svoju tvar,
postepeno isplivava u granicama iskaza.
Dug, vijugav put, let lista iz edema.

Udvajanje obala. Okopneli led.
Okomito pramenje svetlosti. Opustošeni pogledom
(na bilo kom nivou dubine), kao i upotrebom;

predmeti su ispunjeni snagom, pretnjom
u onoj meri u kojoj oslobađaju energiju.
Ahilov štit, u čijoj spirali
luta senka svakoga čiji pogled onde padne,
list iz edema; – sen s fenjerom Gorgone u rukama.

Njihova su imena oluje u cvatu. Kao da munje
krče svoj put kroz staze pragova i mesta,
menjajući dužine (nejednake među sobom)
iščekivanja. Ta ipak, ono i jeste čista, kô broj –

fermata čija su značenja jednaka smislu
prelaza u spekulativnom prostoru što se nalazi

izvan prelaza „vrh / dno“. Na taj način,
obrisi inog (uvek) rečnika su razgovetniji, u njemu
jadan odraz drveta uleće u dihotomiju
„pomisliti“ – „predstaviti“ –
tako se dojmi zračenje nevinosti govora.

Njegove upijajuće nemaštine. U 7:00, 10. marta,
u jutro što je promenilo vetar s šest pravaca.

*Which is what happens when things come
to nothing, and they always do.*
Edward Foster

2.

Ako bilo koji deo mašine, piše Vitgenštajn, prestaje da radi, više se ne može smatrati delom mašine. Čini mi se da u ovom iskazu tinja nešto nalik na grešku.

san, buđenje (...)
krik što preplavljuje, san, buđenje
na disanje uza se češ navići
ko što psi naviknu na mrazove.
(...)

Vitgenštajn govori o izuzimanju dela iz celine mehanizma koji, kako pretpostavljamo, nastavlja da radi – ta o prestanku rada mašine kao celine ništa se ne govori. Dakle, „ne-rad“ dela celine predstavlja odsustvo određene funkcije, tačnije rečeno njen raspored u okviru drugih delova, međutim, ako pretpostavimo „čistu“ odsutnost (kao nesvršeni glagol), ona, odsutnost, pretpostavlja nekakvu vlastitu funkcionalnost u sistemu „mašine koja nastavlja da radi“ (dopustivo je da radi nepravilno), predočavajući promenu njene teleologije.

Određenje noći.
Uoči kiše vetar (...)
pesak
s ostrva plitkih odlazi
vazduh puže među prstima.
Na lanu kod uzglavlja (...)

Što se verovatno može uporediti s time kako neznanje otkriva kao funkcija spoznaje, a nesvesnost, zaborav jesu neophodni uslovi za funkcionisanje sećanja.

obris lica tvog,
udaljen (...) teskobnim stolećem.
Život predmeta hladan je i bez senke.
U raznobojnoj šari ne traži se ništa drugo.

Na taj način, tautologija je *topološki* proces, koji zaustavlja rad shvatanja „deo po deo“ sve do potpunog zaustavljanja „mašine“ percepcije. Ali istovremeno je to proces celovitog obnavljanja *pensiero debole* izvan sličnosti i razlika. Le cendre se transforme en miel.

samo san, buđenje
pobuda (...)
hrapava je od crta hartija.
Blistave bezbojnosti tren.

GOLUBINJA POŠTA

Seni razgovaraju s nama, no čini se da je kiša padala dugotrajno snima.
Pljusak u proso pljusnô, suša s uma skrenula.
Munje lako sleću na vrhove prstiju, mislim da sam zaboravio da plivam
Sred električnih moljaca, kada uopšte nisam znao
Kako da razlikujem nit od niti
Koje i jesu bez roda, order. Bez nastavka, posle rođenja
i dalje. Čas književnosti završen je u liskunu.
Svetlost dovršena vidom u pustom staklu – i zato je isto:
Nesanice oskudna vena, uzan, kô mongol, prsten
I lenjost (upravo ona, a ne nešto drugo) i uzdanje u nekoga odozdo.
Glasovi su im razgovetni, i podižu se kô zrak svetla što se
probija kroz tamno vapno večeri.
Hoće li pokazati kô gde žive ovi il' ini?
Šta se u stvari dešava?
I ko će reći kako se ide unatrag po peskovitom putu (bez greške),
verujući da je obris ruke –
Kontura knjige što je odnosi usputni vetar,
Čije senke razgovaraju sa tobom kada ti se čini da je kiša prošla
I munja nestala u prorezu očne šupljine.
Pokupi jabuku, razbijenu o vatru. U šaku, deo po deo,
Smenjivanjem u ispražnjenom koritu. Ali zadobivši strpljenje,
Oslobodi sećanje, kao i tinjanje po slogovima
što brusi vreme za povratak zenitu slova.

AHILOV LIK KRAJ PATROKLOVE VATRE

Nebitno... Sunce zalazi. Skoro će i s mora svežina
i osvežiće oči, kô krpom u vino umočenom,
a nalik žeravici ili veprovom mesu što se puši.
Sećaš se? U trenutku, zabacivši držak ispod lakta,
sad već pomračenom i mokrom bronzom rasporediti trbuh
od vrha grla gde dahtanje je mrzlo, pa do slabina prepunih krpelja.

Miris krvi. Rastao je prelepo iz pucanja
poderanih rebara, za greh nije znao, mešao se s paskvicom,
s duhom vreska. A suvoća jela grlo posle duge trke,
i tetive tištale pod terzijom bola.
I tiše je romor nalegao na naplave ogranaka.

Znoj se slivao niz leđa onih
ko nije imao sreće,
ko je plegao za psima,
spajajući se sa hukom hrastova, što kipteli su od nadolazeće oluje.

Kad grom počuješ, da iščupaš džigericu jednim potezom.
Listvom, u pregršt oguljenom, da obrišeš blato s bedara,
kolena, stomaka, stegnutog snežnim spazmom.

Ftija, draga, sećaš li se? – putevi,
kaišić skorele sandale, mahovina u mravljim nizinama.
Pa čega da se sećam, u šta si se pretvorio na moje oči,
izjedene dimom? Žitka masa.
Pahuljice čađi na Hekatinim punim usnama.
Teški su bogovima heroji, kratka im zabava sa njima, i,
zamisli, ništa od osveženja. Okleva vinsko more. Ne šalje nam vetar.

Razobličjenja žar iskusno je pomnožen drvenim ognjem,
mada nastavlja delo koje kad traje nedelju,
vonj stvara takav da vodič tvoj, verovatno,
dok leptira u šaci stišće, drugom šakom začepi nos.

Pre je trebalo da se ne čeka vreme. Da se ne čeka na muve,
marljivu svitu: ona ždere strpljivo ono što ostane.
Tako, izbegavši svinje, postaneš ulov ine žgadije.
Jednom rečju, beži, ko onomad, za psima po padini druge vrste.

Niže.

Pojednostavljanja je toliko,
da koren stopalo tvoje neće ozlediti. Tako jednostavan,
da večnost tobom teče, šiklja kô u rupu,
a ti ne toneš, prozirniji od pokreta –

lakše je pomešati plamen baklje sa suncem,
nego kad ti rukom mašeš - nečujan, nevidljiv.
Lutak bitaka čudnih, što krvare garom.

Metafora što je raskrilila napor.

Silicijumski zametak zvezde u kruni dima crnoj.

* * *

Krovišta. Dati su: voda, bronza, vazduh, smola, čaša i mesto,
Da bi se shvatilo zašto je nekad BRODOVLJE iščezlo u Aziji.
Klizi niz nagib – samo je još jedna od tema ravnodušnosti u podne.
Ali, veruj mi Helije, nije stigao sa svima ostalima,
Samo zato što je u zjapećem otvoru, tamo gde sen na šljunkovitim pločama
Pali stopalo kroz žuljeve do krvi, video nju.
Pogled je istoga trena pao na sasušen smokvin list. Oslepljen odozdo,
Kao kada bi mesečine najednom zapalile korito Istra. Ili voda,
U kojoj bi drhtala jedra drugoga kroja. Uglu ka palubi.
I za trenutak žar bi se stišô. Zato i nije bilo dovoljno snage
Za povratak. Kao da je neko nekoga tražio, a zatim na kretanje
Zaboravio. Da sam i ja strateg, zategao bih grad kao strunu,
Na kojoj je lako poborjati drveće i one što su na njemu. Ali
Zalazi sunce. Na trepavicama je more, šire. Obećavam da ćemo odlučiti sutra
Šta da se radi s istorijom o ulasku u krutu Troju.

* * *

Tako lepo. Nestajali su u mahovini.
Zujali su borovi, ali suvi most, list, lišaj, šara promičuća –
bio je više nego jednostavan –
to je kao da si se probudio s izmaglicom na usnama,
u ustima s travinim govorom, pored, zaboraviš
slova iz kojih vlati podrhtavaju, kao kada bi se propadanje očiju

u rečnom slojevitom ruhu osvrnulo unatrag.
I to je kao da uđeš u vodu,
i nikada ne izađeš.
Ali da ne napraviš ni korak. Nijedan.

* * *

Jasno, kada protrčiš kroz gaj,
a nijedan list se ne pomakne s mesta.
Kada piješ vodu i voda ostane ko otisak grla.
Tada znaš da pišeš o listvi,
o golom telu, o gutljaju vazduha, a da ne gutneš.
Jer je nepotrebno. Neka put pokreće točkove.
Neka opera umire kraj nogu, po drugi put tamo, gde treba.
Neka sve ostalo – ničeg u detaljima. Ne treba se
samo ugledati, ne treba ustajati u 4,
da bi se u nadi našao sumrak, magla, i ništa više.

ALEKSANDRIJA

White and aimless signals.
Jack Spicer, "Thing The Language"

To je tako daleko, zaista, evo listve, vazduha, drveća,
Kao da su uvezeni posle rata, onog, i treba posmatrati odozgo.
Prašinčina svuda! I da suziš oči, zenicu na pola studeni horde,
Ovamo je svratila jesen, étoile de mer na staklenim nogama, listve χώρα,
Čempres usijani u amalgamu Crvenog mora:
Ploča do ploče što su na dnu, a još dalje, do pucketanja u vratu, tada –
o, da, drveće, tise, kreč.
Čak i da ne uzmeš u ruku pramen seni, i datum je datum, vreme, linija,
I svaka njena tačka je u zbiru – antracitova krljušt sunca, i veje
Vekovima snova. U njima je busenje prozirno, vene, vetar, zvezda odstraga.
Životinja umire, ali „njena smrt je nastajanje“.
Svaka reč se pretvara u ime, pre ili kasnije:
„Ja umirem“,
promeni stvar, čak i ako nema gde da se sakrije posle.
Ali tako je daleko... Kao i sve stvari noću,
Kada je suvo i zamah ruke bleđi. U ustima tama opora,
Ko da si zagrizô smokvu zelenu oprezno na silasku do mora.

Odlete dole jabuka. Staza se sužava poput vida.
Koliko dudinja u zoru, prelepog pepela
Što škripi pod nogama, uzimaj kol'ko ti drago. Slano je more.
Ostaje prašina. Ni ona nije za prazan džep – trostruki mesec,
je l' vidiš?

A ostalo ostaje meni, ako postoji ostalo,
Dok popisujem slovo po slovo na kamenu, što je izronio
U zidu rogoza uz obalu,
Prošavši prstom po zrcalnoj površini. Cena gravity's rainbow.

* * *

Pre će biti ovako: „Nemoj me se sećati. A ako me se setiš,

Onda ćeš videti dvorište pod prozorom, novi plamen
pocinkovanih krovova, sa topola paperje i kako fajumsko dete
vuče po asfaltu čamac.“

Može se i razjasniti nešto oko čamca:

„Pre će biti da je od papira, u bari,
koja teži u čisto belo
sa iglom i cigaretnim krilom Nabokova“,

koji se stapa u prozorskom oknu sa svetlošću,
okukom reke u San Paulu gde nema, kao što je poznato, noći,
i ničega nema toga dana, koliko god da te se sećam.

* * *

sloboda dolazi neočekivano, pojavljujući se u najrazličitijim oblicima: u obliku nesavladive dosade, slomljene olovke, neskladne gramatičke konstrukcije, uspešnog opisa senke od flaše u pismu prijatelju, telefonskog poziva ili, u najgorem slučaju, zaboravljenog zapisa na slučajno otvorenoj stranici, – donji kraj je grubo pocepan, pri tom odmah shvataš da nije bitan „sadržaj“ napisanog, već ono što je ispisala „linija cepanja“, upravo u karakteru i crtežu te izlomljene linije možemo pronaći nekakav smisao onoga što je nekada imenovano kao „transpozicija“. Kasnije shvataš da iz prostora među slovima isto tako nećeš moći da izvučeš uverljivo objašnjenje. Ako tu stranicu pronađem još jednom, pišeš na praznom mestu koje je ostalo da se ništa nije promenilo, shvatajući pri tome da ukoliko se desi još jedan takav put – nećeš osetiti ništa osim čuđenja. Ali pitam se kada je to uopšte bilo „isprva“? Šta je: „gde ja živim“? Otkud to?